

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIRNIUKAS“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių vaikų lopšelio-darželio „Žirniukas“ Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis 2017 m. kovo 22 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti įstaigos bendruomenei sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Šiaulių lopšelyje – darželyje „Žirniukas“ (toliau – Darželyje), kurioje vaikai jaučiasi gerbiami ir saugūs. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas Darželyje susijęs su emocijomis vaikų, darbuotojų, tėvų gerove, jų tarpusavio santykiais.

3. Tvarkos aprašo tikslas – saugios aplinkos kūrimas, apimantis glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus įstaigos mikroklimato kūrimą ir tėvų (globėjų,) įtraukimą.

4. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių prevencijos priemones ir būdus, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius.

5. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

5.1. Prevencija – priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą;

5.2 Intervencija tai švietimo pagalbos priemonių visuma, koordinuoti veiksmai vadovo, pavaduotojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darželio darbuotojų, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą lopšelyje-darželyje.

5.3 Stebėsena – patyčių situacijos darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Lopšelio-darželio veikla ir valdymas:

6.1. atsakomybė: lopšelio-darželio direktorius atsako už sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką;

6.2. saugios ir palankios vaikams aplinkos kūrimu rūpinasi lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija;

6.3. vertybės: lopšelis-darželis puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų lopšelio-darželio darbuotojų elgesys ir veikla;

6.4. pareigybių aprašai: darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios ugdymo (si) aplinkos puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias.

7. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

7.1. nuoseklus vaikų savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, bendravimo ir kitų socialinių įgūdžių ugdymas vykdomas: integruojant saviraišką skatinančias veiklas į ugdymo turinį, įgyvendinant prevencines programas;

7.2. pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas (ne rečiau kaip kartą per ketverius metus) vaikų socialinių emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulinti asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

8. Pozityvaus lopšelio-darželio mikroklimato kūrimas:

8.1. darželio bendruomenės narių santykiai: kuriama ugdymo (si) aplinka palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai. Skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo Darželio bendruomenei jausmai;

8.2. pozityvaus mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas, susideda iš sekančių etapų:

8.2.1. esamos situacijos įvertinimas: darželio vaiko gerovės komisija apklausos, stebėjimo, pokalbių būdu renka informaciją apie ugdymo (si) aplinkos saugumą, darželio bendruomenės narių santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

8.2.2. pozityvaus darželio mikroklimato kūrimu rūpinasi lopšelio- darželio direktorius ir Vaiko gerovės komisija, įtraukdami į šį procesą visus bendruomenės narius. Sprendimų ieškoma diskutuojant ir tartantis;

8.2.3. numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės mikroklimatui gerinti, siekiant spręsti problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių riziką;

8.2.4. darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja lopšelio-darželio direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

9. Tėvų įtraukimas:

9.1. tėvų aktyvumo skatinimas: kuriant saugią ugdymo (si) aplinką, įtraukiant juos į priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą vietos bendruomenėje;

9.2. tėvų konsultavimas, informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Darželyje kūrimo klausimais.

10. lopšelis-darželis, vykdydamas veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su ugdytinių tėvais (globėjais), vietos bendruomene, Šiaulių miesto Vaikų teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos, policijos specialistais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE - DARŽELYJE

11. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyje dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

12. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

12.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės bendruomenės narių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

12.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių auklėtojų ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias, atlieka jų analizę;

12.3. remiantis apklausos ir pranešimų analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

12.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

12.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

12.6. teikia siūlymus lopšelio-darželio vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

12.7. atlieka kitus Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

13. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA DARŽELYJE

14. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais **kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:**

14.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

14.2. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus) ar darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

14.3. informuoja grupės auklėtoją ir/ ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

14.4. tiesiogiai informuojant vieną iš V GK narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar kibernetines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 1).

15. Direktorius ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

15.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

15.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 1) ją perduoda V GK pirmininkui;

16. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą (priedas Nr. 3);

16.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

16.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

17. Lopšelio-darželio bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

17.1. informuoti lopšelio-darželio direktorių arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

17.1.1 lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba darželio darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuoti Šiaulių pedagoginę psichologinę tarnybą, rekomenduoti kreiptis psichologinės pagalbos;

17.1.2 lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie smurtaujančius ar smurtą patiriančius vaikus, nedelsiant arba ne vėliau kaip kitą darbo dieną kviečia vaikų tėvus (globėjus), atsižvelgiant į situaciją informuoja Šiaulių Vaikų teisių apsaugos skyrių, Pedagoginę psichologinę tarnybą ar kitas institucijas;

17.1.3. patyčių dalyviams pagal individualius poreikius darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba;

17.1.4. inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį veiksmų plano sudarymui.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

19. Visi lopšelio – darželio bendruomenės nariai yra orientuoti teikti savalaikę informaciją, psichologinę, socialinę pedagoginę, teisinę, medicininę pagalbą vaikams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), darbuotojams.

20. Visi lopšelio – darželio bendruomenės nariai: pedagoginiai darbuotojai, vaikų tėvai (globėjai), kiti darbuotojai su tvarkos aprašu susipažįsta pasirašydami.

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIRNIUKAS“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

(Pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą ir patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą ir patyčias:	
Kada įvyko smurtas ir patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas ir patyčios:	
Kokia smurto ir patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none">• Fizinės: užgauliojimas veiksmais (stumdytas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, plaukų pešiojimas, žnybimas, daiktų atiminėjimas ir pan.);• Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, veido mimika, ignoravimas, siekiant parodyti, kad yra nepageidaujamas ar atstumiamas;• Kibernetinė: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių ar elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.);• Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, vaiko, patyrusio smurtą ir patyčias vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Asmenų, vaiko/ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius:	
Asmenų, vaiko/ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį: _____

Darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

ŠIAULIŲ VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽIRNIUKAS“
VEIKSMŲ PLANO FORMA

Įvykio, situacijos dalyviai	Veiksmai	Data	Laukiamas rezultatas
Patyręs patyčias (vaikas, suauges)			
Smurtautojas (vaikas, suauges)			
Stebėtojas (-ai) (vaikas(-ai), suauges)usieji)			
Patyčių dalyvių tėvais (globėjai):			
Kitais Darželio darbuotojais:			
Kita (įrašyti):			

SUSIPAŽINAU: su Šiaulių lopšelio darželio „Žirniukas „ Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašu“

Grupė _____

Eil. Nr.	Vardas ir pavardė	Parašas	Data
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			